

Voorzitter, leden van de Staten, dames en heren,

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om kort toe te lichten waarom mijn organisatie WISE Nederland de brandbrief van BorseletotdeKern heeft ondertekend. En waarom het belangrijk is dat dat geluid gehoord wordt.

De komende tijd zullen er ingrijpende beslissingen over Zeeland genomen worden. De bouw van twee nieuwe kerncentrales zal grote gevolgen hebben voor het landschap, voor de omgeving en vooral voor de Zeeuwen zelf. En zal ook risico's met zich mee brengen. Een kerncentrale is nu eenmaal geen koekjesfabriek. En radioactief afval geven. Waar we in Nederland geen oplossing voor hebben, dus slaan we het zo lang maar op in een loods. En tot hoge kosten leiden, want inmiddels is wel gebleken dat het bouwen van nieuwe kerncentrales niet goedkoop is.

Naast alle genoemde aspecten, die in de discussie ongetwijfeld uitvoerig aan de orde gaan komen, dient er een vraag aan vooraf te gaan; is het eigenlijk wel nodig? Hebben we twee nieuwe kerncentrales in Nederland nodig om onze klimaatdoelstellingen te halen? Het antwoord is nee, het is niet nodig, erger nog de beslissing om nieuwe kerncentrales te bouwen zal ons in de weg gaan zitten.

In een studie die WISE onlangs heeft laten uitvoeren berekenden onderzoekers van de RebelGroup dat een investering van € 5 miljard, het bedrag dat Minister Jetten nu gereserveerd heeft voor de bouw van nieuwe kerncentrales beter besteed kan worden aan een mix van energiebesparing en investeringen in opslagtechnieken. Dat levert een veel snellere en hogere co2 besparing op. Zo zijn er nog een groot aantal woningen in Nederland met slechts enkel glas en geen spouwmuurisolatie. Een investering die dat probleem aanpakt zorgt voor een grote besparing op de co2 uitstoot. En levert ook nog eens inwoners een lagere energierekening op, in deze tijd een niet onbelangrijk zij-effect.

Voor Zeeland in het bijzonder geldt dat er in deze provincie een aantal grote en energie-intensieve bedrijven gevestigd is. Net als bij de spouwmuurisolatie op kleine schaal - maar opgeteld ook fors - geldt dat verduurzaming zal leiden tot een grote verlaging van de energievraag en daarmee voor een verlaging van de co2 uitstoot. Er liggen grote kansen op dit gebied, technologisch, maar ook voor bedrijven om verduurzaamd de concurrentiestrijd wereldwijd aan te kunnen gaan. Efficiënt gebruik van energie staat daarom voor ons op nummer 1.

In Nederland en dan meer in het bijzonder op de Noordzee zal de komende jaren een groot aantal windparken verschijnen. Deze zullen een groot deel van de benodigde elektriciteit in Nederland voor hun rekening nemen. In 2030 zal dat al voor 70 % het geval zijn, maar in het tempo waarin dat gebeurt is de verwachting dat het hard gaat. Zo hard zelfs dat het aantal uren dat er teveel wordt geproduceerd rap zal toenemen. Investeringen in opslagtechnieken zoals batterijen maar ook de productie van waterstof zijn daarom dringend nodig. Zeeland kan een belangrijke rol spelen in deze waterstof-economie, u heeft hier in dit huis vaker over gesproken.

Al met al is er een perspectief met hoop; aan de ene kant kan de energievraag dalen, als we gaan besparen en efficiënter met energie om zullen gaan. Anderzijds zal de geproduceerde hoeveelheid duurzame stroom toenemen. Opslag zal bijspringen op

die momenten dat er onvoldoende wind en zonnestroom is. Internationaal verschijnen er steeds meer studies die erop wijzen dat de 100 % renewables scenario's grote kans van slagen hebben en sneller en goedkoper te realiseren zijn dan scenario's met nucleaire opties. Ook in Nederland heeft TNO een scenario zonder kernenergie doorgerekend. De conclusie was dat dit mogelijk is, maar het kwam destijds nog duurder uit. Inmiddels kunnen de aannames met betrekking tot de kosten van hernieuwbare energie positief worden bijgesteld.

Dit staat lijnrecht tegenover een investering in nieuwe kerncentrales. Veel geld, veel vervuiling, veel overlast, en vooral veel te laat van nut voor onze noodzakelijke klimaatdoelstellingen. Maar ook trekt het noodzakelijke investeringen weg die eigenlijk naar efficiency en besparing moeten gaan. Daarnaast is het niet slim om kerncentrales te gebruiken als basislast, de zogenaamde base-load. In een systeem met fluctuerende vraag en fluctuerend aanbod heb je juist een flexibele back-up nodig, geen basislast. Kerncentrales passen simpelweg steeds minder in een modern energiesysteem. Kernenergie is een beetje old school zogezegd.

In de participatieprocedure staat vaak centraal welke gevolgen een bepaalde ontwikkeling heeft voor de bevolking en hoe dat te compenseren valt. Het gaat dan oneerbiedig gezegd om spiegeltjes en kraaltjes. Vaak wordt dan vergeten dat het besluit zelve ter discussie hoort te staan. In een MER procedure is een cruciale vraag of en welke alternatieven er zijn.

Welnu, dat alternatief is er. Een toekomst zonder nieuwe kerncentrales levert sneller CO₂ besparing op, is goedkoper en heeft niet alle negatieve effecten, die we met kernenergie zullen hebben.

Die vraag zult u daarom in de komende tijd met elkaar moeten bespreken. Onze conclusie; Borssele 2 en 3 doch 't nie